

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 ALLMÄNT OM PLANEN	2
1.1 UPPFÖLJNING OCH DOKUMENTATION	2
2 RESERVATETS SYFTE	2
3 UPPGIFTER OM RESERVATET	3
4 RESERVATSBESKRIVNING	3
4.1 NATUR	3
4.2 KULTUR	6
5 SKÖTSELOMRÅDEN	6
5.1 NATUR	6
5.1.1 Bevarandemål	7
5.1.2 Skötselåtgärder	7
5.2 INFORMATION	7
5.2.1 Kvalitetsmål	7
5.2.2 Skötselåtgärder	8
5.3 LEDER OCH ANLÄGGNINGAR	8
5.3.1 Utvecklingsmöjligheter	8
5.4 GRÄNSER Reservatets gränser ska mätas in av lantmäterimyndigheten.....	8
5.4.1 Kvalitetsmål	8
5.4.2 Skötselåtgärder	8
6 SAMMANFATTNING AV LÖPANDE SKÖTSELÅTGÄRDER	9
7 LITTERATUR.....	9

BILAGOR

- A. Översiktskarta
- B. Karta över skötselområden Natur
- C. Karta över parkering, informationsplats
- D. Karta över markägarkategorier
- E. Artlista
- F. Sammanställning av särskilda åtgärder

1 ALLMÄNT OM PLANEN

Denna skötselplan anger riktlinjerna och målen för skötseln av Kamajokk naturreservat. Vid skötseln skall förutom reservatsföreskrifterna andra aktuella regelverk och riktlinjer beaktas.

Kamajåkk naturreservat tillhör skötselkategori C enligt länsstyrelsens egen klassificering som omfattar tre kategorier (A, B, C). Detta innebär att reservatet har en låg anläggningsgrad och därmed ett relativt lågt skötselbehov.

1.1 UPPFÖLJNING OCH DOKUMENTATION

- Länsstyrelsen ska vart tionde följa upp skötselplanen tillsammans med skötselansvarig. Om det då anses nödvändigt skall planen revideras.
- **En kortfattad skötselrapport skall skrivas minst vart tredje år av skötselansvarige och lämnas till Länsstyrelsen.** Rapporten skall redovisa vilka skötselinsatser som gjorts, kostnader för dessa samt om behov av större skötselåtgärder finns. Rapporten skall även redovisa om några uppenbara förändringar i naturtillståndet upptäckts vid besöken i reservatet.
- Akuta hot mot reservatets värden samt behov av akuta åtgärder ska omgående meddelas till länsstyrelsen.
- Eventuella brott mot reservatsföreskrifter skall omgående anmälas till länsstyrelsen.

2 RESERVATETS SYFTE

Reservatet ska bidra till att bevara det storslagna landskapet i Kvikkjokksområdet. Den fritt rinnande älven Kamajokk och dess till stora delar opåverkade omgivningar är en viktig livsnerv i landskapet, som genom reservatet ska skyddas från exploatering. Den biologiska mångfalden samt värdefulla naturmiljön i området ska vårdas och bevaras. Syftet är även att bevara och stärka områdets naturskogsvärden. Inom ramen för dessa mål ska reservatet även ge möjlighet till naturupplevelser, friluftsliv och vetenskaplig forskning.

Den stormfällda naturskogen inom området ska genom reservatet bevaras för fri utveckling. En orörd stormfällning av denna omfattning gynnar den biologiska mångfalden och ger förutsättningar för skogsbiologisk forskning. Den utgör också ett värdefullt exempel på ett naturfenomen som i mycket liten grad bevaras i det brukade skogslandskapet.

3 UPPGIFTER OM RESERVATET

Naturservatets namn:	Kamajokk
Kommun:	Jokkmokk
Lägesbeskrivning:	1 km nordväst om Kvikkjokk
Markägare:	Kvikkjokk S:1 (del av), Kvikkjokk 5:3 (del av), privata markägare. Kvikkjokk 2:1 (del av), Staten genom Naturvårdsverket.
Förvaltare:	Länsstyrelsen i Norrbottens län
Areal:	617 ha
Naturtyper:	Barrskog* 488 ha Lövskog* 25 ha Myr 77 ha Vatten 20 ha Övrigt 7 ha
Samebyar:	Tuorpon sameby Jåhkågasska sameby

**Skogsmark enligt vegetationskartan. Omfattar även skog som ej är produktiv.*

4 RESERVATSBESKRIVNING

4.1 NATUR

Allmänt

Kamajokk naturreservat ligger ca 1 km nordväst om Kvikkjokk och omfattar en delsträcka av älven Kamajokk (den dundrande älven) med omgivande myr- och skogsmarker. Älven utgör en central del av det storslagna landskapet norr om Kvikkjokk. Reservatet ansluter i norr till Änokdeltat som ligger i mynningen av de rika fjälldalarna Tjuoltavagge och Njåtjosvagge. I norr angränsar dessa mot Sareks nationalpark och i öster mot Rittakjåkk. Från Sarek rinner Stantarjåkka vars källflöden delvis kommer från det stora Pårtmassivet inom nationalparken. Jökelslam från Sareks glaciärer färgar Kamajokk längs hela sträckan ner genom naturreservatet och ut i Kvikkjokksdeltat

Fågelvägen sträcker sig reservatet en dryg halvmil i nordvästlig riktning. Huvuddelen av området ligger väster om Kamajåkk och utgörs av Vallevares östsluttning och förlängning ner mot älven. I norra delen av reservatet ligger berget Fiellokvaratj.

Området gränsar till två andra naturreservat; i öst och väst Kvikkjokk-Kabla Fjällurskog som omsluter Kamajokks dalgång på båda sidor, i söder Pärälvens Fjällurskog.

Området runt Kvikkjokk är sedan 1976 utpekad som ett riksintresse för naturvården där fjälllandskapets storslagenhet och dess geovetenskapliga, -botaniska- och zoologiska värden lyfts fram. Reservatet ingår även i ett område som klassats som riksintressant för friluftslivet.

På sluttningarna ner mot Kamajokk breder naturskogen ut sig. Landskapet är småbrutet med stort inslag av myrar, bäckar, skogstjärnor och dråg. Delar av området är blockrikt och bitvis svårframkomligt. Centralt i reservatet bildar Kamajokk ett längre lugnflytande sel omgivet av stora formrika kantmyrar, små lagunsjöar samt skogsbevuxna leveér och älvvallar. I övriga delar av reservatet växer barrskogen ofta ända ner mot Kamajokk.

Skogstyperna varierar från magra, torra tallbackar till örtrika högproduktiva granskogar längs bäckar och dråg. Här får granen grova dimensioner och fältskiktet är frodigt med arter som *nordisk stormhatt*, *fjällruta*, *skogsnäva* och *humleblomster*.

Skogarna är tydligt brandpräglade. Många äldre tallar och granar bär brandspår i form av ett eller flera brandljud och de två senaste bränderna har daterats till ca år 1730 respektive 1840. Bränderna har påverkat trädslagsblandning och åldersstruktur i området. Yngre lövrika skogar varvas med fuktiga partier av flerhundraåriga grandominerade bestånd som inte brunnit på mycket länge. Inom området finns därför en rik flora med många olika arter som hör naturskogen till, och som är knutna till både tall, gran och lövträd.

I december 2001 gick en kraftig storm över Kvikkjokksområdet som resulterade i omfattande stormfällningar. Störst blev konsekvenserna i den talldominerade skogen men stormfällda träd finns spridda i hela området. Tydligast syns spåren efter stormen i sydligaste delen av reservatet där flera tallbestånd i princip helt har fällts. Där har träden genom reservatsbildningen fått ligga kvar helt orörda. Detta är ytterst sällsynt och värdefullt ur biologisk synpunkt och ger unika möjligheter till skogsbiologisk forskning. Även övriga delar av reservatet har påverkats i olika grad av stormen.

Berggrunden i området domineras av gnejsiga myloniter, hårdskiffrar, gabbro och anortositer. De två sistnämnda kan skapa förutsättningar för en rikare växtlighet. Ythällar går i dagen på västra sidan av Kamajokk, på berget Fjellokvaratj.

Östra sidan

I norra delen i anslutning till Selet omfattar reservatet även ett större område på östra sidan av Kamajokk. Närmast vattnet finns här ett flackare område där granskog med ett visst lövinslag ingår. Ovanför traktorvägen sluttar området svagt upp mot öster. Här ökar blockinslaget i moränen, som längre söderut på sluttningen övergår i en grov- och rikblockig moränmark. Äldre tallskog dominerar i vilken lågor och torrakor förekommer i varierande mängd. Skogen är påverkad av äldre, gles plockhuggning, men ingreppen har varit förhållande små. På de äldre träden finns brandljud. I centrala delen av området rinner bäcken Njakajåkka omgiven av en rik högörtsflora. Närmast bäcken står en grov, högvuxen och tät granskog i vilken lågor och vindfällen förekommer. Lågakontinuiteten är relativt god längs med bäcken. Här påträffas naturskogsindikerande arter som *ullticka*, *rosenticka*, *rynkskinn*, *taigaskinn* och *gammelgranskål*.

Västra sidan

Större delen av reservatet ligger på västra sidan av Kamajokk. Närmast Änokdeltat och Selet finns ängslövskogar, videbälten och öppna starr- och gräsmyrar. Dessutom finns skogbevuxna leveér, små laguner och älvvallar. Växtligheten är frodig med låg- och högrörter.

I reservatets norra del ligger berget Fjellokvaratj, som mot öster upptas av öppna håll- och blockbranter. Gran dominerar tillsammans med björk, med mindre inslag av tallskog som mot toppen av berget ökar i omfattning. Små fuktdrag på sluttningen ger upphov till grövre grandimensioner och en artrikare markvegetation. På den västra sidan av berget flackar området ut och här finner vi små öppna ristuvemyrar, myrtjärnar omgivna av gräs- och starrrika mjukmattor och in mot berget ligger också små skogstjärnar. Väster om Selet mellan fastmarksskogen och jokken ligger en större, öppen starrmyr. Ovanför myren dominerar granskog av frisk blåbärstyp.

På flera ställen söder om Fjellokvaratj rinner små vattendrag ner från Vallevares östsluttning. Bäckarna omges av produktiva granskogar av fuktig till våt typ med rik och frodig växtlighet. Flera intressanta naturskogsindikerande arter påträffades som *gammelgranskål*, *knottrig blåslav*, *vitpudrad svartspik*, *liten sotlav*, *ullticka*, *rosenticka*, *lappticka*, *rynkskinn* och *taigaskinn*.

I den norra delen är den talldominerade skogen ofta i stort sett är orörd. Här finns det gott om torrakor, lågor, högstubbar och vindfällerna i varierande omfattning. Skogen är av blandad ålder. Många äldre granar och tallar bär tydliga spår efter brand. Efter branden har en yngre tallskog kommit upp. Enstaka naturskogsindikerande arter som *violskivticka*, *knottrig blåslav*, *nordlig knappnålslav*, *tallticka* och *tallstockticka* påträffas. *Manlav* och *tagellav* förekommer i varierande omfattning. I sänkor och fuktdrag står grövre granskog med rötade träd, lågor och vindfällerna i varierande mängd och ålder. Här finns olika naturskogsindikerande arter som *rosenticka*, *ullticka*, *lappticka*, *taigaskinn*. *Manlav* är vanlig medan skägg- och garnlavar är sällsynta. Kärleväxtfloran är här frodig och intressant med arter som *nordisk stormhatt*, *humleblomster lundelm*, *hässlebrodd*, *fjällförgätmigej*. På norra sidan av Fjellokvaratj påträffades *myskmåra*, en sällsynt skogsart i den fjällnära skogen.

Söder om Selet följer ett område på drygt 1,5 km som till stor del har slutavverkats under 1990-talet. En del stormfälld skog har även tagits ut efter stomen 2001. Här varvas smalare stråk av tall-, bland- eller granskog med ungskogar och våtmarker. De stråk av naturskog som står kvar i denna del utgör värdefulla stommar när naturskogen så småningom återskapas.

Längs söderut i reservatet breder naturskogen ut sig igen. Lövrik granskog med inslag av tallbackar och myrar karaktäriserar denna del. Talldominerade bestånd har till stor del stormfällts. Åldern på bestånden varierar beroende på brändernas påverkan. I vissa flacka, fuktiga partier står granskog med inslag av 300-400-åriga granar medan skogen på sluttningarna ofta är något yngre. I de äldre partierna finns riktigt med döda eller döende träd med arter som *gammelgranskål*, *liten sotlav*, *harticka*, *rosenticka* och *violmussling*. Gamla sälgrar bär rikligt med *skrovellav* och *lunglav*. I den lägre delen vid Kamajokk finns mycket frodiga partier med arter som *nordisk stormhatt*, *fjällruta*, *skogsnäva*, *fjällviol* och *humleblomster*.

Den varierade naturskogen inom reservatets sluttningar i kombination med våtmarker, sumpskogar och lövskogar nere i dalgången ger även en artrik fauna. Kvikkjokksområdet har ett omvitnat rikt fågelliv och utgör ett av de förnämsta föryngringsområdena för järv i länet. Inom området finns en mindre men frekvent förekommande lodjursstam och björnstammen är bland de tätaste i länet. Längs Kamajokk finns även en stabil och reproducerande utterstam.

4.2 KULTUR

Skogarna inom Kamajokks naturreservat har i norra samt södra delen en mycket låg påverkansgrad. Här är den övervägande delen av skogen orörd eller endast svagt påverkad av äldre plockhuggning och har en tydlig urskogskaraktär. I reservatets centrala del har man gjort ett par större uttag under 1980- respektive 1990-talet och här har även en hel del av den stormfällda skogen tagits ut.

Enligt fornminnesregistret finns i den södra delen av området en gammal gravplats. Någon exakt datering för gravplatsen är inte gjord, men det kan röra sig om antingen en förhistorisk eller historisk gravanläggning. Inom området finns även ett par osäkra fornlämningar registrerade; dels en högliknande bildning, dels en rektangulär form som antas vara en husgrund.

I den norra delen av reservatet går ett renstängsel längs västra reservatsgränsen. Vid uppförande av stängslet har klena tallar tagits till stängselstolpar från angränsande område.

Genom området går en traktorväg som kom till när man i liten skala bröt titanrik järnmalm vid berget Ruotevare, ca 5 km NV om Kamajokkreservatet.

5 SKÖTSELOMRÅDEN

Reservatet har indelats i tre skötselområden; natur, information samt leder och anläggningar. En översikt över reservatets läge finns i Bilaga A. Bilaga B visar skötselområde Natur och Bilaga C visar vart informationsskyltar, anläggningar och leder finns.

5.1 NATUR

Övervägande delar av reservatet utgörs av naturskog eller urskogsartad skog. Dock har vissa slutavverkade områden av arronderingsskäl hamnat inom reservatsområdet. Även längs en sträcka på östra sidan Kamajokk har en avverkad yta tagits med. Denna är tänkt att så småningom fungera som skyddszon mot älven.

Skötselområdet Natur har indelats i delområden som finns markerade på bilaga B:

1. Naturskog
2. Avverkade områden

Huvudsyftet med skötseln av området skall vara att områdets naturvärden ska bibehållas och utvecklas genom naturlig succession och naturliga processer. Området är tydligt brandpräglad; spritt i hela området finns brandspår som vittnar om tidigare skogsbränder. Vi har daterat två brandtillfällen; runt år 1730 respektive runt år 1840. Någon fullständig brandhistorisk undersökning har dock inte gjorts i området.

För att bibehålla områdets naturvärden är brand normalt en viktig faktor. Spontan uppkommen brand bör därför få löpa fritt så långt det är möjligt. Detta gäller i den del av reservatet som ligger på västra sidan av Kamajokk. Vid släckningsarbetet ska så skonsamma metoder som möjligt användas. Naturliga begränsningslinjer som rågångar och vattendrag utnyttjas i första hand. Om brand uppstår i reservatet ska länsstyrelsen informeras.

5.1.1 Bevarandemål

Allmänt

- Naturlig hydrologi skall råda inom området.

Naturskog

- Förändringar i naturtillståndet skall endast ske genom naturlig succession och naturliga processer.

Avverkade områden

- Målet är att ytorna med tiden ska utveckla naturskogskvalitéer.

5.1.2 Skötselåtgärder

Allmänt mål som gäller alla delområden

- Möjligheten att öka naturvärdena i reservatet genom naturvårdsbränning bör utredas. Endast sådan naturvårdsbränning som kan ske utan föregående skogsuttag kan komma ifråga. *Vid eventuell naturvårdsbränning ska hänsyn tas till områdets kulturvärden. Samråd ska ske med kulturmiljöenheten.*
- Störningar som t ex stormfällningar, insektsangrepp och brand skall ha ett så naturligt förlopp som möjligt.

Avverkade områden

- För att återskapa naturvärden i dessa avverkade områdena som ingår i reservatet kan även andra aktiva åtgärder bli aktuella. Exempel på sådana åtgärder är inhägning av vissa delar för att minska betetrycket.

5.2 INFORMATION

Informationstavla samordnas med informationstavlorna för naturreservaten Kvikkjokk-Kabla- och Pärälvens fjällurskog. Lämpligen vid STF:s parkering (Bilaga C).

5.2.1 Kvalitetsmål

- En informationstavla skall finnas vid STF:s parkering.
- Informationsskyltar skall vara i tydligt läsbart skick.

- Aktuell information om reservatet ska finnas på Länsstyrelsens hemsida.
- Skyltning till reservatet skall vara tydlig och funktionell.

5.2.2 Skötselåtgärder

- Skyltningen ses över regelbundet.
- Vid behov byts de skyltar som inte längre är funktionella.

5.3 LEDER OCH ANLÄGGNINGAR

Inom reservatet finns idag inga anläggningar. En parkeringsplats för besökande finns vid STF:s anläggning SO om reservatet.

En naturstig går från STF:s parkering till Kamajokks östra strand. Efter en dryg km leder denna in i reservatet. Vi bedömer dock inte att det finns något behov av att kanalisera folk här, eftersom en lång sträcka av reservatet på östra sidan endast utgörs av en skyddszon mot älven.

En samfällad traktorväg (Kvikkjokk S:4) går delvis genom reservatet på östra sidan älven. Vill man enkelt ta sig till norra delen av reservatet på denna sida älven följer man lämpligast denna som efter ca 3,5 km leder in i reservatet. De sista, ca 500 metrarna övergår vägen i en stig. *Underhåll av vägen omfattas inte av skötselplanen utan beslutas i samfällighetsföreningen.*

För att ta sig in i reservatet på västra sidan kan man gå längst Prinskullenleden som går i gränsen mellan Pärälvsreservatet och Kamajokk naturreservat.

5.3.1 Utvecklingsmöjligheter

- Om besöksfrekvensen motiverar det kan stigar och anläggningar för friluftslivet anläggas. Behovet av att på ett bra sätt kunna visa på den stormfällda skogen som finns både i Pärälvs- och Kamajokkreservatet bör utredas.

5.4 GRÄNSER

Reservatets gränser ska mätas in av lantmäterimyndigheten.

Angränsande till reservatets sydöstra del planerar skogsstyrelsen att bilda ett naturvårdsavtal på fastigheten Kvikkjokk S:1. Gränsen mellan reservatet och naturvårdsavtalet ska målas. *Eftersom gränsen här går genom obruten naturskog ska den röjas så lite som möjligt och endast där det är absolut nödvändigt.*

5.4.1 Kvalitetsmål

- Reservatets gränsmarkeringar skall vara tydligt uppmärkta, se dock ovanstående.

5.4.2 Skötselåtgärder

- Gränsmarkeringarna ser över regelbundet.

6 SAMMANFATTNING AV LÖPANDE SKÖTSELÅTGÄRDER

Punkt	Vad	Ansvarig	När
1.1	Uppföljning och dokumentation		
	Akuta hot mot reservatets värden samt behov av akuta åtgärder ska omgående meddelas till länsstyrelsen.	Tillsynsansvarig/ skötselansvarig	Vid behov
	Eventuella brott mot reservatsföreskrifter skall omgående anmälas till länsstyrelsen.	Tillsynsansvarig/ skötselansvarig	Vid behov
5.2	Information		
	Kontrollera att informations-skyltarna innehåller aktuell information och är läsbara. Rapportera till länsstyrelsen om nya skyltar behövs.	Skötselansvarig	Årligen
	Röjning av sly vid informationstavla om så är nödvändigt.	Skötselansvarig	Vid behov
	Aktuell information om reservatet ska finnas på Länsstyrelsens hemsida.	Länsstyrelsen	Vid behov
5.4	Gränser		
	Kontrollera att gränsmarkeringarna är tydliga. Rapportera till länsstyrelsen om åtgärder behövs.	Skötselansvarig	Vart tionde år

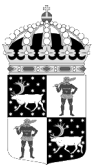
7 LITTERATUR

Länsstyrelsen i Norrbottens län. 1978. Området Kvikkjokk-Pärlälven. Naturinventering.

Länsstyrelsen i Norrbottens län. 1986. Beskrivning till områden av riksintresse för naturvård. Objekt 1-12.

Länsstyrelsen i Norrbottens län. 1994. Översiktlig naturinventering av fastigheten 2:1 inom Änokområdet.

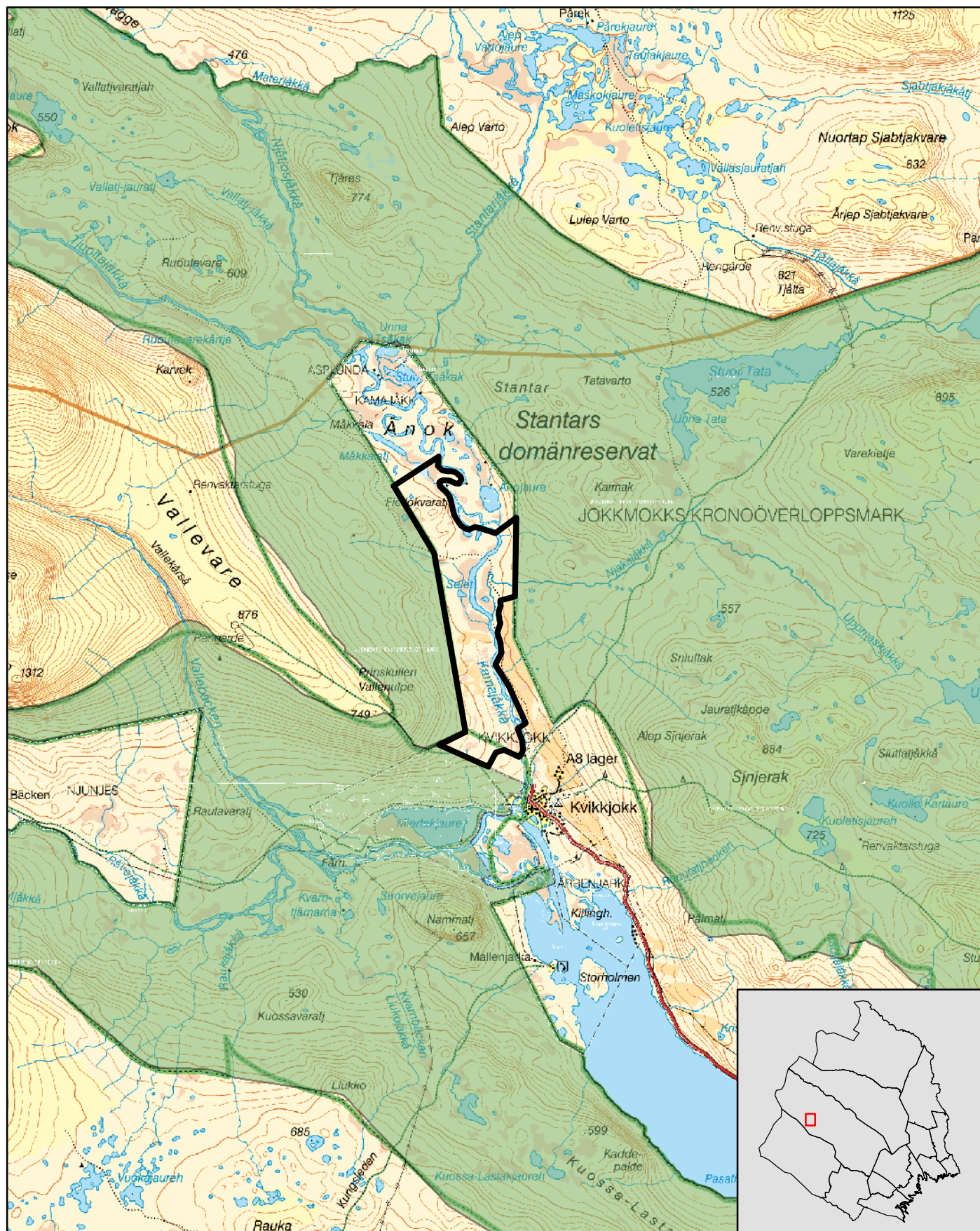
Fältanteckningar från Länsstyrelsens inventeringar i juni och augusti 2002.

Naturreservatet Kamajokk

Jokkmokks kommun

Skala 1:100 000

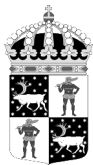
Länsstyrelsen
Norrbotten

© Copyright Lantmäteriet 2007. Ur GSD - Produkter, ärende 106-2004/188

 Gräns för naturreservatet

0 1 2 3 4 5 6 Kilometer

Länsstyrelsen
Norrbotten

511-20868-02

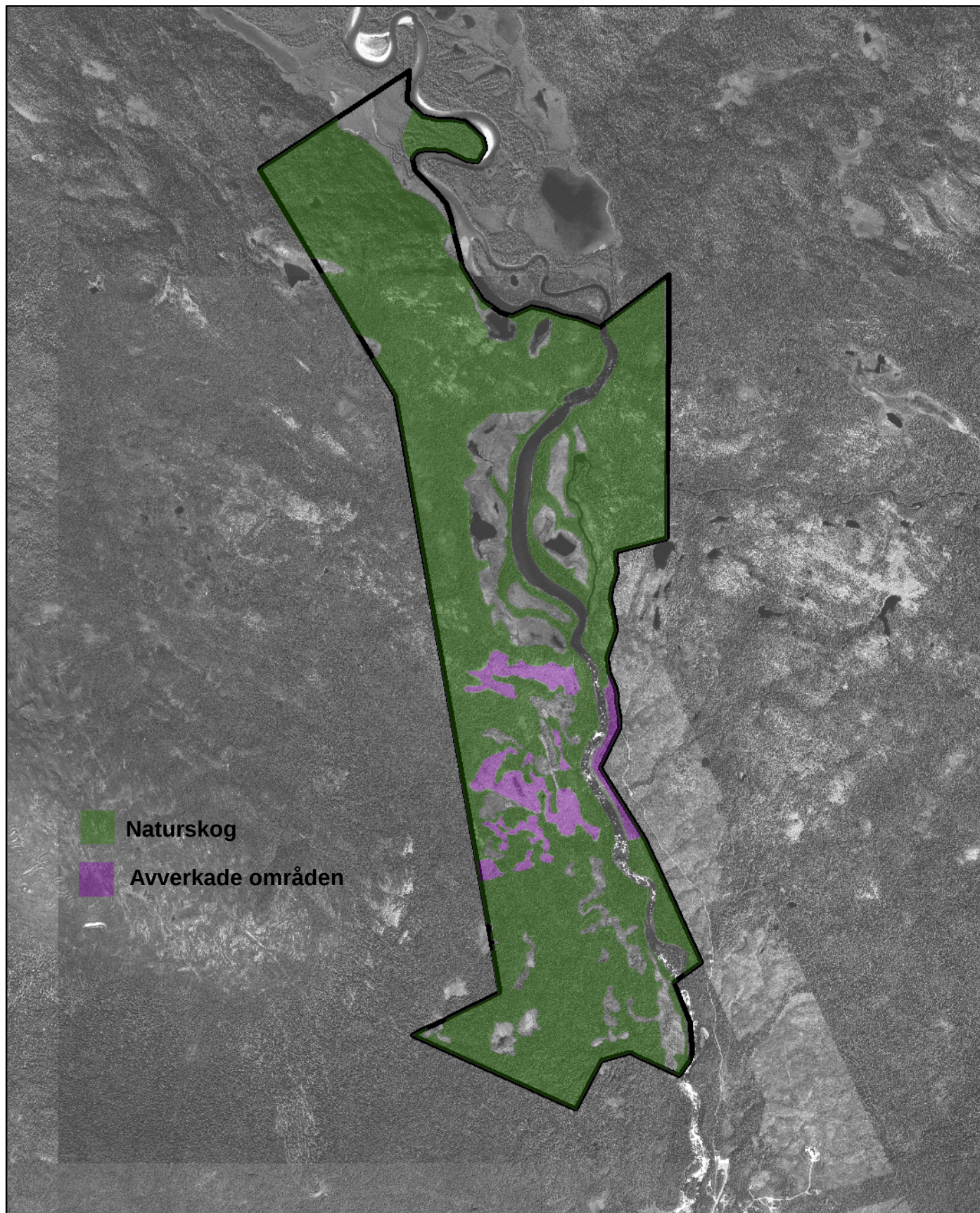
NR2005606

Bilaga B

Naturreservatet Kamajokk

Skötselområde Natur

Skala 1:30 000

Naturskog

Avverkade områden

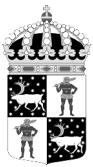
© Copyright Lantmäteriet 2007. Ur GSD - Produkter, ärende 106-2004/188

Gräns för naturreservatet

0 0,5 1 1,5 kilometer

Länsstyrelsen
Norrbotten

511-20868-02

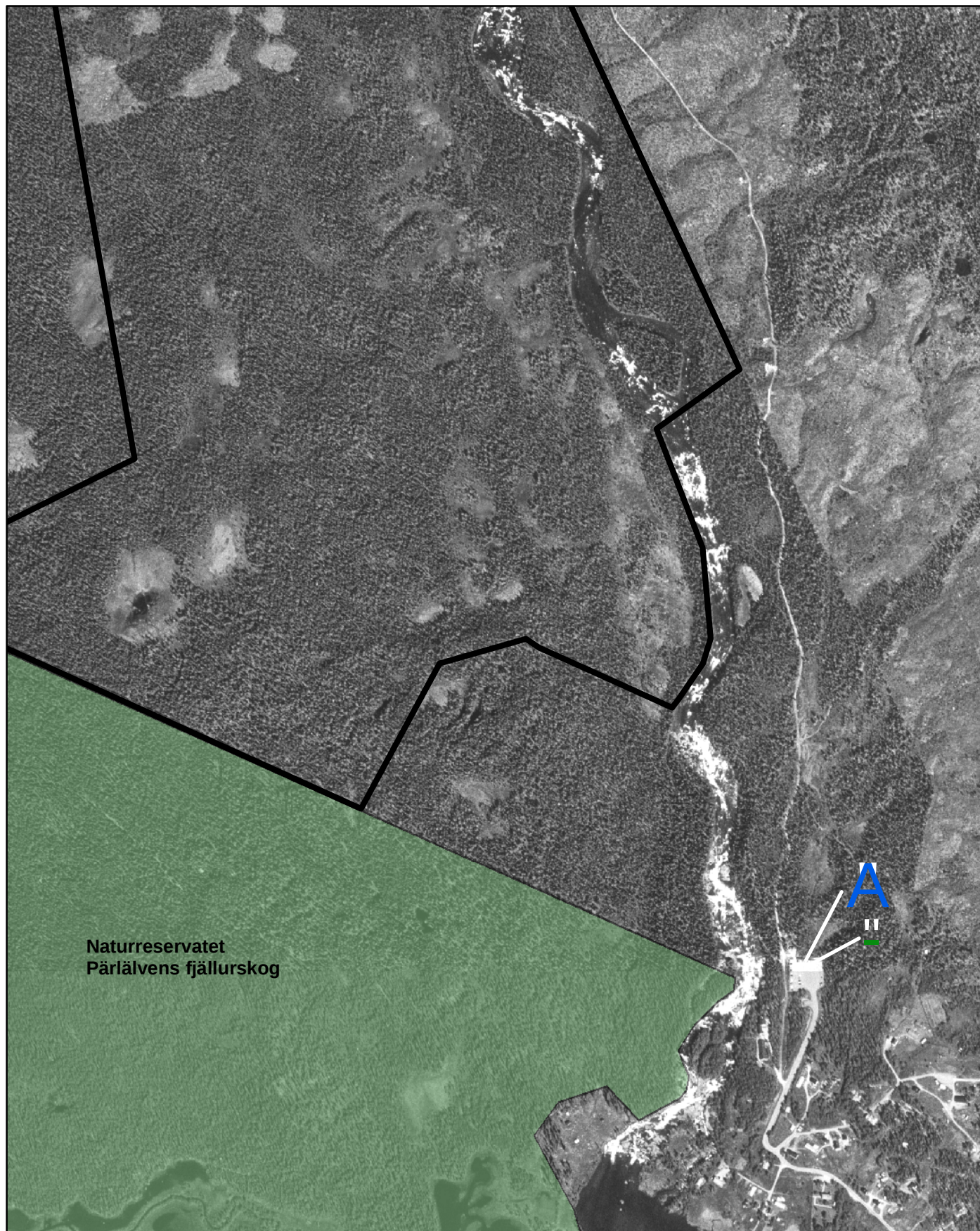
NR2005606

Bilaga C

Naturreservatet Kamajokk

Parkering, informationstavla

Skala 1:10 000

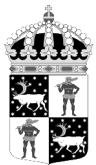
© Copyright Lantmäteriet 2007. Ur GSD - Produkter, ärende 106-2004/188

Gräns för naturreservatet

0 250 500 Meter

Länsstyrelsen
Norrbotten

511-20868-02

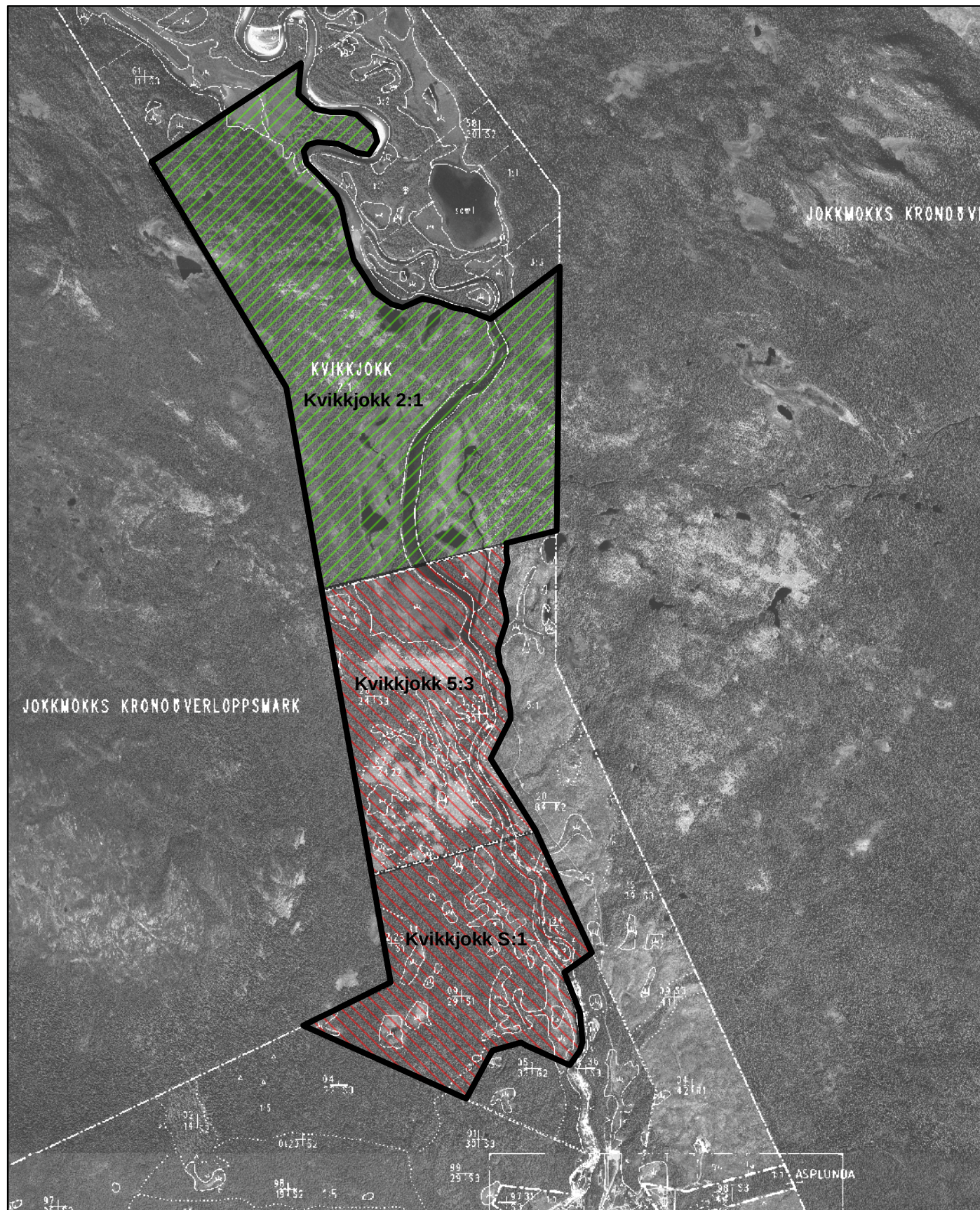
NR2005606

Bilaga D

Naturreseptatet Kamajökk

Markägarkategorier

Skala 1:30 000

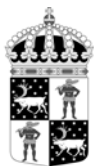

© Copyright Lantmäteriet 2007. Ur GSD - Produkter, ärende 106-2004/188

- Gräns för naturreseptatet
- Privat mark
- Statlig mark (Naturvårdsverket)

0 0,5 1 1,5 kilometer

Länsstyrelsen
Norrbotten

Artlista

1 (2)

Datum
2007-02-16

Diarienummer
511-20868-02
NR2005606

Signalarter samt rödlistade arter som noterats vid länsstyrelsens naturvärdesinventeringar:

Arter	Substrat/Biotop	Kategori rödlistan
Lavar		
Gammelgranskål	Gran	NT
Knottrig blåslav	Gran, tall, björk	NT
Nordlig knappnålslav	Tallåga	NT
Liten sotlav	Granlåga	VU
Stiftgélelav	Asp	
Dvärgbägarlav	Tallåga	NT
Vitskaftad svartspik	Granlåga	NT
Skrovellav	Sälg	NT
Lunglav	Sälg, asp	NT
Vedsvampar		
Gränsticka	Granlåga	NT
Lappticka	Granlåga	NT
Rosenticka	Granlåga	NT
Rynkskinn	Granlåga	NT
Taigaskinn	Granlåga	VU
Tallstocksticka	Tallåga	VU
Ullticka	Granlåga	
Tallicka	Tall	
Harticka	Gran	NT
Violmussling	Granlåga	NT
Blodticka	Granlåga	
Kärlväxter		
Lappranunkel		
Myskmåra		VU
Smörboll		
Humleblomster		
Stormhatt		
Fjällviol		
Svarthö		
Fjällruta		
Torta		
Fauna*		
Forsärla		
Tretåig hackspett		VU
Mindre hackspett		NT
Tjäder		
Ripa		

*Ingen riktad fågelinventering har genomförts vid länsstyrelsens inventeringar.

SAMMANSTÄLLNING AV SÄRSKILDA ÅTGÄRDER

- Informationstavla ska sättas upp (se Bilaga C).